

Polityka ochrony małoletnich w Morskim Instytucie Rybackim – Państwowym Instytucie Badawczym

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel Morskiego Instytutu Rybackiego Państwowego Instytutu Badawczego jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy członek personelu traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel Instytutu, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej organizacji oraz swoich kompetencji.

MIR-PIB przyjęło 4 standardy w zakresie ochrony małoletnich:

Standard I – MIR-PIB opracowało, przyjęło i wdrożyło Standardy Ochrony Małoletnich określone w niniejszej Polityce

Dyrektor MIR-PIB Zarządzeniem wyznaczył osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Polityki.

Polityka ochrony dzieci jasno i kompleksowo określa:

- I. Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu
- II. Sposób reagowania w MIR-PIB na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji
- III. Zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko,
- IV. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych
- V. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.
- VI. Zasady monitorowania wdrożenia standardów/ polityki w życie.

Polityka jest opublikowana i szeroko promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci, a poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.

Standard II - ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PERSONEL (także wolontariuszy, praktykantów, osoby dopuszczone do świadczenia usług na podstawie umów cywilnoprawnych)

Rekrutacja personelu do MIR-PIB odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu (dotyczy personelu realizującego zadania edukacyjne z dziećmi lub związane z rozwijaniem zainteresowań dzieci, w tym nadzór nad praktykantami, małoletnimi wolontariuszami lub inne czynności/zadania wynikające z art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich podczas których personel będzie miał kontakt z małoletnimi bez obecności ich przedstawicieli ustawowych/opiekunów prawnych (t.j.Dz.U.2024 r. poz. 560 ze zm.)). Zasady stanowią Załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.

Standard III – MIR-PIB wdrożyło i stosuje procedury interwencyjne, które udostępnione są i znane całemu personelowi. Każdy członek personelu wie komu należy zgłosić informację o krzywdzeniu małoletniego, kto jest odpowiedzialny w MIR-PIB za działania interwencyjne.

a) Podstawowy schemat interwencji prawnej stosowany w MIR-PIB opisano w poniższej tabelce:

	Interwencja cywilna	Interwencja karna
Przesłanki	Zagrożenie dobra dziecka – występuje wtedy, gdy okoliczności, w których znajduje się dziecko, mogą negatywnie wpłynąć na dobro dziecka, czyli na jego duchowy, psychiczny i fizyczny rozwój	Podjęcie podejrzenia popełnienia przestępstwa
Forma interwencji	Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa
Właściwy organ/podmiot/adresat zgłoszenia	Sąd rodzinny	Policja, prokuratura
Stosowane przepisy	Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego	Kodeks karny, Kodeks Postępowania karnego

b) MIR-PIB dysponuje danymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w przypadku krzywdzenia małoletnich (policja, prokuratura, sąd rodzinny, prokuratura, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, podmioty lecznicze).

Standard IV – MIR-PIB co najmniej raz na dwa lata monitoruje i w razie konieczności dostosowuje postanowienia Polityki do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami, konsultując się z personelem oraz je aktualizuje.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

1. Personelem lub członkiem personelu jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także wolontariusz i stażysta.
2. Dyrektor instytutu – organ instytutu powołany przez ministra nadzorującego, podejmujący decyzje we wszystkich sprawach dotyczących instytutu, z wyjątkiem spraw należących do zakresu działania rady naukowej.
3. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

4. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
5. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu instytutu lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
7. Osoba odpowiedzialna za internet to wyznaczony przez dyrektora instytutu członek personelu, sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez dzieci na terenie organizacji oraz nad bezpieczeństwem dzieci w internecie.
8. Osoba/y odpowiedzialne za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora Instytutu członek personelu sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w organizacji oraz potrzebą jej dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.
9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
10. MIR-PIB – Morski Instytut Badawczy-Państwowy Instytut Badawczy

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2

1. Personel MIR-PIB posiada wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka personel MIR-PIB podejmuje rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Personel monitoruje sytuację i dobrostan dziecka.
4. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko ustalone w MIR-PIB. Zasady stanowią Załącznik [nr 1] do niniejszej Polityki.
5. Rekrutacja personelu odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią Załącznik [nr 2] do niniejszej Polityki.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

§ 3

1. Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci obejmującą w szczególności przypadki, gdy:
 - a. popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem),

- b. doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie.
3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:
- a. osoby dorosłe (personel, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych),
 - b. inne dziecko.

§ 4

1. W przypadku powzięcia przez członka personelu podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, członek personelu ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Dyrektorowi MIR-PIB za pośrednictwem osoby odpowiedzialnej za realizację polityki ochrony dzieci w MIR-PIB. Notatka powinna mieć formę pisemną lub dokumentową np. e-mail oraz zawierać zebrane informacje na temat stanu faktycznego oraz ewentualne dowody, dane pozwalające na zidentyfikowania osób biorących udział z zdarzeniu (sprawca, podejrzany, małoletnia ofiara). Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem odpowiedzialna jest za prowadzenie rejestru interwencji.
2. Interwencja prowadzona jest przez Dyrektora MIR-PIB, który może na stałe do tego zadania wyznaczyć konkretną osobę/y. W przypadku wyznaczenia takich osób ich dane (imię, nazwisko, email, telefon) zostaną podane do wiadomości personelu, dzieci i opiekunów, zaś w przypadku skomplikowanym – zespół osób, które sporządzą plan pomocy małoletniemu obejmujące m.in.:
 - a. podjęcie działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia odpowiedniej instytucji,
 - b. wsparcie, które możliwe jest do zaoferowania przez MIR-PIB,
 - c. wskazanie małoletniemu kontaktu do specjalistycznej placówki oferującej pomoc dzieciom, jeżeli istnieje potrzeba takiego wsparcia.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Dyrektora MIR-PIB.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Dyrektora MIR-PIB, a nie została wyznaczona osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
5. Do udziału w interwencji można doprosić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, o ile będzie taka możliwość, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.
6. Dyrektor MIR-PIB informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej).
7. Po poinformowaniu opiekunów zgodnie z punktem poprzedzającym, Dyrektora MIR-PIB składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej.
8. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
9. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik [nr 3] do niniejszej Polityki. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez Osobę odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
10. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane

do zachowania tych informacji w tajemnicy, za wyjątkiem przypadku przekazywania informacji uprawnionym do interwencji instytucjom zgodnie z ich kompetencjami.

11. Wzór zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa stanowi załącznik nr 6 do niniejszej Polityki.
12. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje członek personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie wypełnia kartę interwencji.

§ 6

Krzywdzenie przez osobę dorosłą

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka Dyrektor MIR-PIB lub wyznaczona przez niego osoba przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności z jego opiekunami. Dyrektor MIR-PIB lub wyznaczona osoba stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.
2. Dyrektor MIR-PIB organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo Dyrektor MIR-PIB składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
4. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu MIR-PIB, wówczas osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
5. W przypadku gdy członek personelu MIR-PIB dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Dyrektor MIR-PIB lub wyznaczona przez niego osoba powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzaną o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez MIR-PIB, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren MIR-PIB, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją współpracującą.
6. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 7

Krzywdzenie rówieśnicze

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w MIR-PIB (np. na zajęciach grupowych lub podczas praktyk) należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami

mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.

2. Wspólnie z opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
3. Z opiekunami dziecka poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzewane o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka. Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny stanowi załącznik **nr 7** do niniejszej Polityki.
5. W przypadku, gdy dziecko krzywdzące nie uczestniczy w zajęciach, realizacji zadań służbowych, praktyk w MIR-PIB należy porozmawiać z dzieckiem poddawanych krzywdzeniu, innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu, a także z opiekunami dziecka krzywdzonego celem ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Dyrektor MIR-PIB organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb oraz o sposobach reakcji na zdarzenie (poinformowanie sądu rodzinnego, poinformowanie szkoły, poinformowanie opiekunów dziecka krzywdzącego).
6. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
7. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka i danych osobowych małoletnich

§ 8

1. MIR-PIB zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. MIR-PIB, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią Załącznik **[nr 4]** do niniejszej Polityki.

§ 9

1. Personelowi MIR-PIB nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie MIR-PIB bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, personel MIR-PIB może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
4. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):
 - a. personel ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;
 - b. dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

§ 10

1. Upublicznienie przez członka personelu wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.
2. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.com w celach promocyjnych).
3. Szczegółowe zasady dotyczące zasad ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci w MIR-PIB określa **załącznik nr 4** do niniejszej Polityki.

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do internetu

§ 11

1. MIR-PIB, zapewniając dzieciom dostęp do internetu, jest zobowiązany i podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; cel ten realizowany jest za pomocą najnowszych technologii zabezpieczających przed dostępem do stron niebezpiecznych.
2. Na terenie organizacji dostęp dziecka do internetu możliwy jest tylko za pomocą gościnnej sieci wifi w MIR-PIB.

§ 12

1. Osoba odpowiedzialna za internet zapewnia, aby sieć internetowa MIR-PIB była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
2. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych w MIR-PIB określa **załącznik nr 5** do niniejszej Polityki.

Rozdział VI

Monitoring stosowania Polityki

§ 13

1. Dyrektor MIR-PIB osobnym zarządzeniem wyznacza osobę odpowiedzialną za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w tym zasad i obowiązków wynikających z niniejszej Politykę ochrony małoletnich w MIR-PIB.
2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Polityce.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród personelu instytutu, raz na 18 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki. Wzór ankiety stanowi Załącznik [nr 8] do niniejszej Polityki.
4. W ankiecie personel może proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w organizacji.
5. Osoba, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania ankiet wypełnionych przez członków personelu. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi MIR-PIB.
6. Dyrektor MIR-PIB wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza personelowi, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie Polityki.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 14

1. Polityka wchodzi w życie z dniem wskazanym w Zarządzeniu Dyrektora MIR-PIB.
2. Ogłoszenie Polityki następuje w sposób dostępny dla personelu instytutu, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla personelu lub poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w każdej lokalizacji MIR-PIB, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.